

lægningen i en saadan Fællesanstalt anslaaer jeg til henholdsvis ca. 200, ca. 100*) og ca. 50 Mænd.

Men indtil der er oprettet et for hele Landet fælles Arbejdshus for Mænd — for at udskyde Oprettelsen af et saadant taler ikke blot de vanskelige finansielle Forhold i Øjeblikket, men ogsaa det ønskelige i at vinde Overblik over, hvor mange Personer der dømmes til Indsættelse i *Arbejdshus* — vil det være en efter mit Skøn forsvarelig Ordning, ligesom det ogsaa vil være den billigste og iøvrigt bedste Ordning, om Staten lejer og overtager Forvaltningen af Tvangsarbejdsafdelingen i Københavns Kommunes Arbejdsanstalt *Sundholm* og driver denne Afdeling som fælles Arbejdshus for hele Landet, idet der i Anstalten indsættes baade Mænd og Kvinder, hver i sin Afdeling. I *Sundholms* Tvangsarbejdsafdeling er der Plads til 244 Mænd og 96 Kvinder, ialt 340.

Med Bestemmelsen i Straffelovsforslagets § 70 om, at Staten skal have Forvaltningen af Arbejdshusene, er intet afgjort med Hensyn til den økonomiske Byrde ved Arbejdshusenes Drift.

For at lægge denne udelukkende paa Staten taler efter min Mening følgende:

Det drejer sig ved *Arbejdshus* — ligesom ved *Sikkerhedsforvaring* (Straffelovsforslagets §§ 71—73) — om Anvendelse af en i vor Straffelovgivning hidtil ukendt Forholdsregel; den er ikke at opfatte som Straf, men er en Forvaringsforanstaltning og som saadan af tildels ubestemt Varighed. Domstolene er ikke bundne til at idømme Indsættelse i *Arbejdshus*, men kan i Stedet for dømme den paagældende til egentlig Frihedsstraf (*Tugthus* eller *Fængsel*). Utvivlsomt vil en Del af de Personer, som vil blive dømt til *Arbejdshus*, høre til dem, som nu falder det kommunale Tvangsarbejdsvesen til Byrde. Men det maa herved erindres, at det for Ophold i *Arbejdshus* fastsatte Minimum er 1 Aar og Maksimum 5 Aar, medens Minimum for *Tvangsarbejde* kun er 12 Dage og Maksimum kun 2 Aar, og at *Tvangsarbejde* i nogle af de Tilfælde, i hvilke dets Anvendelse er hjemlet, ikke kan idømmes ud over $\frac{1}{2}$ Aar, og at det faktisk kun meget sjældent idømmes for længere Tid end 1 Aar**). Og dernæst vil en formentlig ikke ringe Del af de Personer, paa hvilke *Arbejdshus* vil blive bragt i Anvendelse, være Personer, som — hvis de ikke undergaves Forvaring i *Arbejdshus* — vilde være hjemfaldne til en Straffebehandling, der ikke blot ifølge Straffelovsforslaget men ogsaa efter den nugældende Lovgivning vilde være Kommunerne økonomisk utedkommende. Under Hensyn til den Usikkerhed, der hersker overfor Spørgsmaalet om, i hvilken Udstrækning Domstolene kan antages at ville anvende *Arbejdshus*, vil det herefter blive meget vanskeligt at finde det rimelige Delingstal med Hensyn til den økonomiske Byrdes Fordeling mellem Stat og Kommune. Endelig skal det nævnes, at Straffelovsforslaget overflødiggør de Tvangsarbejdsanstalter, som Lovgivningen har paalagt Kommunerne at tilvejebringe, og at Opførelsen af en Statstvangsarbejdsanstalt er stillet i Udsigt i Straffelovstillæget af 1. April 1905 § 11.

Hvis man imidlertid ikke vil lade Staten betale alle Udgifterne ved Arbejdshusenes Drift, men vil paalægge Kommunerne en Andel i Udgifterne, opstaar Spørgsmaalet om, hvorledes det økonomiske Mellemværende mellem Stat og Kommune skal ordnes. Medens jeg med Hensyn til det økonomiske Mellemværende angaaende Arresthusene anser den Ordning for den bedste, at der for Kommunerne fastsættes en Pligt til at yde et én Gang for alle fikseret aarligt Bidrag svarende til, hvad de tidligere har

*) Forhandlingerne paa Dansk Kriminalistforenings 17. Aarsmøde 1924, Side 57—61.

***) Se Note **) Sp. 3447.